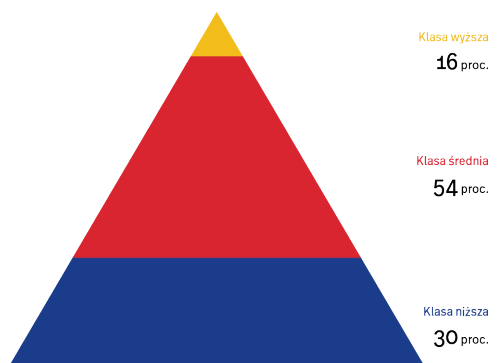

Niemal 12 milionów Polaków należy do klasy średniej

Liczebność klasy średniej w Polsce przewyższa liczbę obywateli takich państw jak Dania czy Szwecja - wynika z najnowszego raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „Klasa średnia w Polsce. Czy istnieje polski self-made man?”. Sytuuje to Polskę w czołówce państw europejskich. Prawie połowa spośród członków klasy średniej (45 proc.) ma zobowiązania kredytowe. Taka sama liczba osób nie zgromadziła żadnych oszczędności. Nie dziwi więc, że aż 55 proc. osób zaliczanych do klasy średniej oczekuje aktywnej polityki państwa w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy.

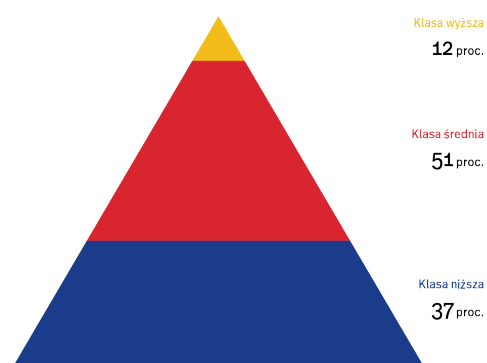
Z najnowszego raportu PIE wynika, że uwzględniając kryterium dochodowe (ekonomiczne), w gronie osób w wieku 24-64 lata, do klasy średniej przynależy 54 proc. Polaków. Dla porównania 30 proc. obywateli należy do klasy niższej a 16 proc. do klasy wyższej.

Liczebność klas zdefiniowanych na podstawie kryterium dochodowego
(proc. osób w wieku 24-64 lat)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie przeprowadzonych badań.

Liczebność klas społecznych zdefiniowanych na podstawie kryterium zawodowego
(proc. osób w wieku 24-64 lata)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie przeprowadzonych badań.

Podobne proporcje uzyskuje się, dokonując rozróżnienia klasowego ze względu na kryterium zawodowe (społeczne), związane przede wszystkim z wykształceniem, kwalifikacjami oraz zajmowanym stanowiskiem w strukturze organizacyjnej zakładu pracy. W tym ujęciu do klasy średniej można przypisać 51 proc. osób w wieku 24-64, do klasy niższej 37 proc. zaś do wyższej 12 proc.

11-12 milionów pracowników i konsumentów zaliczanych do klasy średniej w relacji do liczby ogółu obywateli stawia nasz kraj w europejskiej czołówce. Wyprzedzamy pod tym względem takie państwa jak Rosja, Litwa, Węgry, a także Portugalia i Hiszpania. Kraje, w których klasa średnia obejmuje największą część społeczeństwa to Wielka Brytania, Holandia oraz Norwegia - mówi Paula Kukołowicz, analityk Polskiego Instytutu Ekonomicznego. Ciekawym zjawiskiem jest to, że oceniając swoje dochody na tle innych osób Polacy przyporządkowują się najczęściej właśnie do klasy średniej. Aż 75 proc. Polaków twierdzi, że należy do 40 proc. osób o średnich dochodach. Gdyby wielkość klasy średniej oprzeć na subiektywnych ocenach własnego dochodu, to należałoby do niej 16,5 mln osób w wieku 24-64 lat, zamiast 11-12 mln spełniających kryteria obiektywne.

Charakterystyka polskiej klasy średniej

Przynależność do klasy średniej w Polsce jest silnie związana z posiadanym wykształceniem. Średnio 54 proc. członków klasy wyższej legitymuje się dyplomem uniwersyteckim w porównaniu do 26 proc. członków klasy średniej oraz 5 proc. członków

klasy niższej. Mediana dochodu rozporządzalnego netto (ekwiwalentnego) przypadająca na członka gospodarstwa domowego wśród osób przynależących do klasy średniej wynosi 2500 zł.

Ważnym elementem charakterystyki klasy średniej są aspiracje jej członków. Jeżeli chodzi o oczekiwania dotyczące wzrostu dochodu, to członkowie klasy średniej oceniają, że kwota, która pozwoliłaby na swobodne zaspokojenie potrzeb rodziny to średnio 6600 zł netto miesięcznie. Stanowi to kwotę o 1900 zł wyższą niż aktualnie mierzony średni dochód gospodarstw domowych przynależących do tej kategorii (4700 zł) – dodaje Paula Kukołowicz.

45 proc. przedstawicieli klasy średniej deklaruje brak jakichkolwiek oszczędności. Jednocześnie, dane zgromadzone przez analityków PIE pokazują, że różnego rodzaju kredytami i pożyczkami obciążonych jest 45 proc. członków klasy średniej. Przekłada się to na relatywnie niski poziom zadłużenia polskich gospodarstw domowych w porównaniu do pozostałych państw europejskich. W 2017 r. skumulowana wartość ich zadłużenia stanowiła 35,4 proc. PKB kraju, a więc była wyraźnie mniejsza niż średnia w państwach strefy euro wynosząca 61,2 proc. PKB. Członkowie klasy średniej stosunkowo często pracują na własny rachunek – dotyczy to 23 proc. spośród nich.

Poglądy i postawy

Klasa średnia jest ważnym ogniwem w kształtowaniu życia społecznego. Dlatego poglądy jej przedstawicieli, dotyczące najważniejszych obszarów życia społecznego, są warte odnotowania. 69 proc. osób należących do klasy średniej twierdzi, że proces transformacji gospodarczej przyniosły Polsce same korzyści lub więcej korzyści niż strat. Jednocześnie, 55 proc. członków klasy średniej przychyli się do poglądu, że państwo powinno być aktywne w sferze tworzenia nowych miejsc pracy. Przeważająca większość osób należących do klasy średniej popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej. 70 proc. spośród nich uważa, że przyniosło ono same korzyści lub więcej korzyści niż strat. Jeśli chodzi o priorytety w zakresie kierowania strumieni wydatków publicznych, to przedstawiciele klasy średniej wpisują się w oczekiwania ogółu społeczeństwa i wskazują przede wszystkim na dwa obszary: służbę zdrowia oraz edukację.

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank gospodarczy, którego historia sięga 1928 roku. Obszary badawcze Polskiego Instytutu Ekonomicznego to przede wszystkim handel zagraniczny, makroekonomia, energetyka i gospodarka cyfrowa oraz analizy strategiczne dotyczące kluczowych obszarów życia społecznego i publicznego Polski. Instytut zajmuje się dostarczaniem analiz i ekspertyz do realizacji Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a także popularyzacją polskich badań naukowych z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych w kraju oraz za granicą.

Kontakt dla mediów:
Andrzej Kubisiak
Kierownik Zespołu Komunikacji
andrzej.kubisiak@pie.net.pl
tel. 48 512 176 030